

คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในภาษาไทย

Descriptive adverb of the five senses perception in Thai

นนทिया จันทน์เนตร์¹ / วิกาวรรณ อยู่เย็น²

Nonthiya Channet / Wiphawan Yuyen

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทของคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วรรณกรรมร้อยแก้ว จำนวน 34 เล่ม แบ่ง 3 สมัย คือ 1) สมัยสุโขทัย จำนวน 2 เล่ม 2) สมัยอยุธยา ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทอง ถึงสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จำนวน 12 เล่ม และ 3) สมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จำนวน 8 เล่ม และสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงปีที่ทำวิจัย จำนวน 12 เล่ม คำสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละและเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ มีคำทั้งหมด 993 คำ เมื่อจัดลำดับความถี่ของคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผลปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา จำนวน 627 คำ ร้อยละ 63.07 รองลงมาอันดับที่สอง คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู จำนวน 192 คำ ร้อยละ 19.32 รองลงมาอันดับที่สาม คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางการสัมผัส จำนวน 100 คำ ร้อยละ 10.05 รองลงมาอันดับที่สี่ คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางจมูก จำนวน 43 คำ ร้อยละ 4.31 และน้อยเป็นอันดับสุดท้าย คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางลิ้น จำนวน 31 คำ ร้อยละ 3.11

¹ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study types of the descriptive adverb of the five senses perception from Sukhothai period to the present time. The samples were 34 books of prose literature dividing to 2 books of prose literature in Sokhothai period, 12 books of prose literature in Ayutthaya period during the reign of King Uthong to King Nangklao and 20 books of prose literature in Rattanakosin period which were 8 books of prose literature during the reign of King Phra Chom Klao to King Phra Mongkut Klao and 12 books of prose literature during the reign of King Rama to the research year. Basic statistics such as percentage and comparative methods were used in this research. The findings of research showed that there were 993 words of descriptive adverbs of the five senses perception from Sukhothai period to the present time, 627 adverbs for sight (63.07%), 192 adverbs for sound (19.32%), 100 adverbs for touch (10.05%), 43 adverbs for smell (4.31%) and 31 adverbs for taste (3.11%).

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและเกิดได้ในทุกส่วนของภาษา ดังที่ ปราณี กุลละวณิช และคณะ (2540 : 48-52) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาเกิดขึ้นได้ในทุกส่วนของ

ภาษา คือ ในระบบเสียง (Phonology) ในระบบคำ (Morphology) และในชั้นระบบไวยากรณ์ (Grammatical) ส่วนของภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ ในการใช้คำในระบบคำ และการเปลี่ยนแปลงในคลังคำนั้นอาจจะปรากฏทั้งในเรื่องจำนวนคำมากขึ้นหรือน้อยลง และในเรื่องความหมายประจำคำแต่ละคำด้วย การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำจึงมีความน่าสนใจ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงหมวดคำใดหมวดคำหนึ่ง เช่น คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือคำกริยา และหมวดคำที่ทำหน้าที่ขยาย คำอื่นๆ เป็นหมวดคำหนึ่งที่มีการใช้อย่างหลากหลาย และมีการเรียกชื่อและการให้ความหมายของคำแตกต่างกัน

คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือคำกริยานั้น พระยาอุปกิตศิลปสาร (2531 : 87) ได้เรียกว่า คำวิเศษณ์เช่นเดียวกับ กำชัย ทองหล่อ (2552 : 246) และบรรจบ พันธุเมธา (2529 : 175) ก็เรียกคำชนิดนี้ว่า คำวิเศษณ์ แต่ท่านได้เรียกชื่อคำที่ทำหน้าที่ขยายคำนามและคำกริยาเป็นคนละคำ กล่าวคือ คำที่ทำหน้าที่ขยายให้มีความชัดเจนสมบูรณ์ขึ้น แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ คำวิเศษณ์ขยายนาม เรียกว่า คุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ที่ขยายกริยา เรียกว่า กริยวิเศษณ์ เช่นเดียวกับราตรี อันวารชร (2516) ที่แบ่งคำที่ทำหน้าที่ขยายออกเป็น 2 ชนิด คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม เรียกว่า “คำคุณศัพท์” และคำที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา เรียกว่า “คำกริยวิเศษณ์” เช่นเดียวกับสมทรง บุรุษพัฒน์ (2536 : 45-85) ได้แยกคำคุณศัพท์เป็นหนึ่งหมวดคำและคำกริยวิเศษณ์เป็นอีกหนึ่งหมวดคำ ส่วนนวรรธ พันธุเมธา (2554 : 4) ได้ใช้เกณฑ์ทางด้านความหมายและหน้าที่ในการสื่อสาร เรียกคำคุณศัพท์และคำกริยวิเศษณ์ตามหน้าที่ของคำเหล่านี้ว่า “คำขยาย” และให้คำ

จำกัดความว่า “คำที่ใช้ขยายคำหลักหรือคำขยายด้วยกันเอง” จากนักวิชาการที่กล่าวข้างต้นให้นิยามของคำวิเศษณ์ คำคุณศัพท์ กริยาวิเศษณ์ คำขยายว่าทำหน้าที่อย่างเดียวกัน คือ คำที่ใช้ประกอบหรือคำที่ทำหน้าที่ขยายคำอื่น เพื่อให้ได้ความหมาย ใจความที่แตกต่างกันออกไปและได้ความชัดเจน

นอกจากประเด็นทางด้านความหมายแล้ว นักวิชาการยังได้กล่าวถึงคำขยายบอกลักษณะประเภทย่อย และคำขยายบอกลักษณะของการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ดังที่ ประคอง นิมมานเหมินท์ (2547 : 23-24) ได้กล่าวถึง คำขยายว่าเป็นคำที่ใส่รายละเอียดเกี่ยวกับสี ขนาด อากาศ รูปพรรณ-สัณฐานที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งก็คือ คำขยายบอกลักษณะและมนุษย์สามารถรับรู้ลักษณะต่างๆ ได้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทำให้เห็นภาพพจน์ การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกและทัศนคติ ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่กล่าวถึงได้อย่างชัดเจน คลีเมนต์ ด็อค (Clement Doke 1935 อ้างใน ธนานันท์ ตรงติ 2535) ได้ให้คำจำกัดความของคำแสดงภาพลักษณ์ โดยใช้ลักษณะของการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่

1. ประเภทที่รับรู้ทางหู
2. ประเภทที่รับรู้ทางตา
3. ประเภทที่รับรู้ทางจมูก
4. ประเภทที่รับรู้ทางลิ้น
5. ประเภทที่รับรู้ทางการสัมผัส

การจำแนกประเภทของคำขยายบอกลักษณะโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และประเภทย่อยต่าง ๆ จากคำกล่าวของนักวิชาการข้างต้น ทำให้ทราบว่าคำขยายบอกลักษณะสามารถรับรู้ได้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และการสัมผัส มีการใช้คำที่หลากหลาย ทำให้เห็นภาพพจน์

แสดงอารมณ์ความรู้สึก แสดงทัศนคติ ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่กล่าวถึงได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคำขยายบอกลักษณะในภาษาไทยเพื่อให้เห็นคำขยายที่หลากหลายลักษณะ ในแง่วิวัฒนาการตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประเภทของคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิวัฒนาการคำขยายบอกลักษณะในภาษาไทย กำหนดขอบเขตข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย
2. เกณฑ์ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วรรณกรรมร้อยแก้ว จำนวน 34 เล่ม เนื่องจากเป็นวรรณกรรมที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ต้องมีการถอดคำประพันธ์แบ่งได้ 3 สมัย ดังนี้ 1) สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1826 – พ.ศ. 1921) จำนวน 2 เล่ม 2) สมัยอยุธยา (พ.ศ.1893 – พ.ศ.2393) สมัยพระเจ้าอู่ทอง ถึงสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จำนวน 12 เล่ม และ 3) สมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2394 – พ.ศ. 2468) จำนวน 8 เล่ม และช่วงที่ 2 สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงปีที่ทำวิจัย (พ.ศ. 2469 – พ.ศ. 2555) จำนวน 12 เล่ม

เกณฑ์ในการวิจัย

เกณฑ์การวิเคราะห์การจำแนกประเภทของคำขยายบอกลักษณะที่ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผู้วิจัย ได้นำเกณฑ์ของนวรรธมน พันธุมเมธา (2525) ซึ่งเป็นการใช้เกณฑ์ทางด้านความหมายและหน้าที่ในการสื่อสาร ในการให้ความหมายของคำขยายและการวิเคราะห์การรับรู้ทางประสาทสัมผัสผู้วิจัย กำหนดกรอบคิดในการจำแนกคำขยายบอกลักษณะที่รับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตามคำจำกัดความ “คำแสดงภาพลักษณ์” ของ ด็อค (Doke 1935 อ้างใน ธนานันท์ ตรงดี 2535) ร่วมกับนักวิชาการท่านอื่น มาเป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของวรรณกรรมร้อยแก้วที่ผู้วิจัยนำมาเป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์การจำแนกประเภทของคำขยายบอกลักษณะที่ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และประเภทย่อย ดังนี้

1. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู แบ่งประเภทย่อย 7 ประเภท คือ 1) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงระดับของเสียง 2) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงการเลียนเสียงธรรมชาติ 3) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงระยะ 4) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ท่าทาง การเคลื่อนไหว 5) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสภาพ คุณลักษณะ คุณสมบัติ 6) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก 7) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ

2. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 8 ประเภท คือ 1) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสี แสง 2) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงรูปร่าง สันฐาน 3) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงขนาด 4) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงระยะ 5) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดง

อาการ ท่าทาง การเคลื่อนไหว 6) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสภาพ คุณลักษณะ คุณสมบัติ 7) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก 8) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ

3. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางจมูก แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 4 ประเภท คือ 1) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงกลิ่น 2) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ท่าทาง การเคลื่อนไหว 3) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก 4) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ

4. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางลิ้น แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 3 ประเภท คือ 1) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงรสชาติ 2) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก 3) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ

5. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางการสัมผัส แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 5 ประเภท คือ 1) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอุณหภูมิ 2) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ท่าทาง การเคลื่อนไหว 3) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสภาพ คุณลักษณะ คุณสมบัติ 4) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก 5) คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ

ข้อมูลเกี่ยวกับคำขยายบอกลักษณะที่ปรากฏในเอกสารร้อยแก้วในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2

จากเอกสารร้อยแก้วที่พบในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 34 เรื่อง พบว่า คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในภาษาไทย จำนวน 993 คำ โดยมีคำขยายบอก

ลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสครบ 5 สัมผัส กล่าวคือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางจมูก คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางลิ้นและคำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางการสัมผัส ซึ่งได้อธิบายไว้ดังนี้

1. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู

คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์พบว่ามีคำทั้งหมด 192 คำ แบ่งการรับรู้ทางประสาทสัมผัสย่อยได้ 7 ประเภท พบมากที่สุด คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงการเลียนเสียงธรรมชาติ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 65 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.55 รองลงมา คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงปริมาณ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 29 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.92 ที่พบน้อยที่สุด มีจำนวนเท่ากันอยู่ 4 ประเภท คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงการเลียนเสียงธรรมชาติ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ทำทาง การเคลื่อนไหว สมัยสุโขทัย จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก สมัยสุโขทัย จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 และคำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 ได้แก่

คำขยายบอกลักษณะที่พบมากที่สุด คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงการเลียนเสียงธรรมชาติ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 65 คำ ได้แก่คำว่า กร่าง (กร่าง ๆ) กราว (กราว ๆ) กรึก (กรึก ๆ) กริ่ง กรืด ๆ กรุกกรักกรุกกรัก กรุงกริ่ง

กรุงกริ่ง ก้องแก๊งก้องแก๊ง ก้าก กึก (กึก ๆ) กุกกัก กุกกัก ๆ เกร้ง ๆ แก๊ก (แก๊ก, แกรกก, แกรกก) แกรกก ร้าง ขลุกลัก ครีน ๆ แคว่ก (แคว่กแคว่กแคว่ก) โครม จ๊อก ๆ จ๊อก ๆ แจ๊ก ๆ จัก ๆ จู้บ ๆ จู้บ ๆ จู๊ย ฉาดฉ่าซ่าเซ็น ซั่วบ ซู่ซ่า ซู่ซู่ ต้อก ๆ ต้อด...ต้อด ตี้ก ๆ ตี้ก ๆ ตี้ก ตี้ก ๆ ตูม เต้าะเต้าะ บีบีบี ปรีน ๆ ๆ ๆ ๆ ปัง (ปัง ๆ) ปาบ ปัก ปุ ๆ เปรี้ยะ เปาะ (เปาะ ๆ) เปาะเปะ แป๊ก แป้น ผัวะ ผียะ (เพี้ยะ) พรืบพรืบ ปลับ ๆ โพล้งเพล้งโพล้งเพล้ง โพละ พีด พีดพาด วิว วู่วิว แว๊ด ๆ หิว หึ่ง ๆ แอ๊ดอาด เอียด เอียดอาด ฮีบ และเฮือก

2. คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา

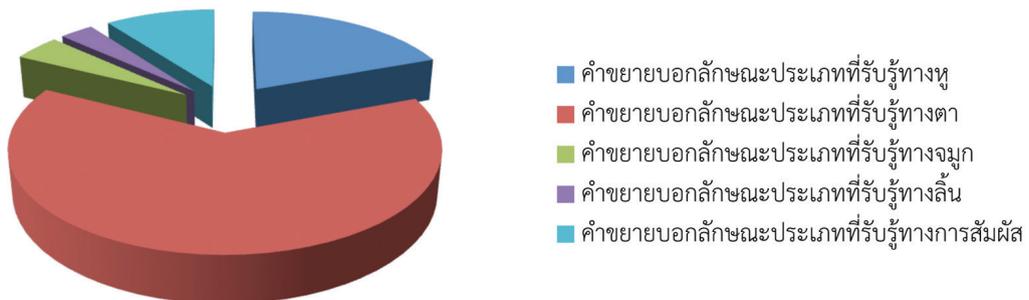
คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ พบว่ามีคำทั้งหมด 627 คำ แบ่งการรับรู้ทางประสาทสัมผัสย่อยได้ 8 ประเภท พบมากที่สุด คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ทำทาง การเคลื่อนไหว สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 161 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.21 รองลงมา คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสภาพ คุณลักษณะ คุณสมบัติ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 148 คำ คิดเป็นร้อยละ 14.90 พบน้อยที่สุด มีจำนวนเท่ากันอยู่ 3 ประเภท คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงรูปร่าง สัมฐาน สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงขนาด สมัยอยุธยา จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 และคำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงระยะ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10

คำขยายบอกลักษณะที่พบมากที่สุด คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอาการ ทำทาง

ละ 2.82 รองลงมา มีจำนวนเท่ากันอยู่ 2 ประเภท คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงสภาพ คุณลักษณะ คุณสมบัติ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 19 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.91 และคำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 19 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.91 ที่พบน้อยที่สุด มีจำนวนเท่ากันอยู่ 3 ประเภท คือ คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงอุณภูมิ สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 คำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก สมัยสุโขทัย จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10 และคำขยายบอกลักษณะที่ใช้แสดงความรู้สึก สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.10

เพื่อให้เห็นภาพรวมของประเภทคำขยายบอกลักษณะสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 ข้างต้น ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นประเภทคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งปรากฏตามแผนภูมิ ต่อไปนี้

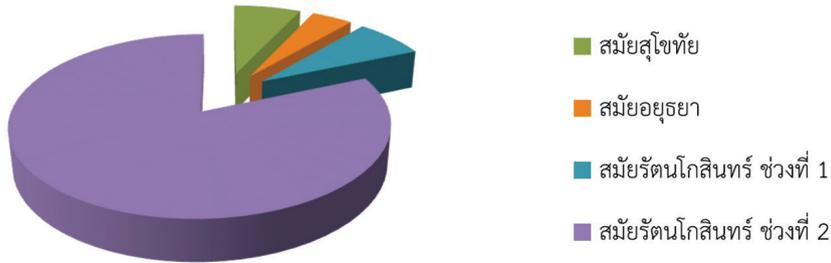
แผนภูมิที่ 1 ประเภทคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5

เปรียบเทียบจำนวนคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 แต่ละประเภทในภาพรวมพบว่า คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 มีคำทั้งหมด 993 คำ เมื่อจัดลำดับความมากน้อยของคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ผลปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางตา จำนวน 627 คำ คิดเป็นร้อยละ 63.07 รองลงมาอันดับที่สอง คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางหู จำนวน 192 คำ คิดเป็นร้อยละ 19.32 รองลงมาอันดับที่สาม คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางการสัมผัส จำนวน 100 คำ คิดเป็นร้อยละ 10.05 รองลงมาอันดับที่สี่ คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางจมูก จำนวน 43 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.31 และน้อยที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ คำขยายบอกลักษณะประเภทที่รับรู้ทางลิ้น จำนวน 31 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.11

เพื่อให้เห็นภาพรวมของจำนวนคำขยายบอกลักษณะสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 ข้างต้น ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นจำนวนคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งปรากฏตามแผนภูมิ ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 จำนวนคำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2

เปรียบเทียบจำนวนคำขยายบอกลักษณะในแต่ละสมัยในภาพรวม พบว่า คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 และสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 มีคำทั้งหมด 993 คำ จัดลำดับความมากน้อย ดังนี้

1. คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 2 มีคำใช้มากที่สุด จำนวน 799 คำ คิดเป็นร้อยละ 80.42
2. คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงที่ 1 มีคำใช้รองลงมาอันดับสอง จำนวน 84 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.43
3. คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยสุโขทัย มีคำใช้รองลงมาอันดับสาม จำนวน 68 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.81
4. คำขยายบอกลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 สมัยอยุธยา มีคำใช้น้อยที่สุด จำนวน 42 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.20

จากข้อมูลทางสถิติข้างต้นพบความหลากหลายของการใช้คำขยายบอกลักษณะในภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงการใช้คำขยายบอกลักษณะในชีวิตประจำวันที่ใช้ประสาทสัมผัสทางตามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ไวยาวัชระเพื่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุชญ์ (Dale, 1957) พบว่าการใช้ไวยาวัชระเพื่อการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุชญ์มีปริมาณการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทางตา (การมองเห็น) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75

เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ทองหล่อ. (2547). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ชนานันท์ ตรงดี. (2535). **ความเป็นสากลของสัทอรรถลักษณะในภาษาไทยเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร ดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นววรรณ พันธุมธา. (2525). **ไวยากรณ์ไทย**. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- บรรจบ พันธุมธา. (2529). **ลักษณะภาษาไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2547). **มองภาษา**. กรุงเทพฯ : แม่คำผาง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- ราตรี ธีนวารช. (2516). **ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2534). **การศึกษาการซ้อนคำในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2540). **การศึกษาคำขยายคู่ในภาษาไทย**. **กาญจนานา : รวมบทความวิชาการด้านภาษาและวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2551). **การสร้างคำในภาษาไทยสมัยอยุธยา : วิธีสร้างคำประสม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2536). **วากยสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิกจำกัด.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2531). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- Dale, Edgar. (1957). **Auto-Visual : Method in Teaching** (Third edition). New York : Dryden Press.